

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

SVAZU KNIHOVNÍKŮ A INFORMAČNÍCH PRACOVNÍKŮ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2010

Zpráva Komise SKIP pro zahraniční styky

V úvodu zprávy Komise SKIP pro zahraniční styky stejně jako v předchozích letech poznamenává, že zahraniční spolupráce Svazu je záležitostí jeho vedoucích orgánů a celé organizace, že Komise v ní plní a může plnit pouze pomocnou, informační, koordinační a zprostředkující úlohu.

Mezinárodní spolupráce SKIP se rozvíjí v několika rovinách a okruzích:

- práce v mezinárodních organizacích, resp. účast v mezinárodních programech na centrální úrovni
- spolupráce s profesními spolky v zahraničí na centrální úrovni
- partnerské vztahy s profesními spolky v zahraničí na úrovni regionů
- spolupráce se zahraničními kulturními institucemi v České republice

1. Činnost SKIP v mezinárodních organizacích, zejména v rámci IFLA a EBLIDA

1.1. Činnost v rámci IFLA

Významný úsek v činnosti SKIP představuje působení v rámci Mezinárodní federace knihovnických sdružení a institucí (IFLA). V roce 2010 pokračovaly v působení v orgánech IFLA – stálých výborech sekcí dvě členky SKIP. Ve stálém výboru Sekce IFLA pro veřejné knihovny je členkou od roku 2005 kol. L. Nivnická, opětovně zvolená v roce 2009 na období do roku 2013; v posledních letech v něm zastává funkci pokladnice. Ve stálém výboru Sekce IFLA dodávání dokumentů a sdílení zdrojů pracuje již od roku 2003 kol. J. Pospíšilová (nyní již ve druhém období, do roku 2011).

K zachování možnosti aktivního zapojení SKIP do práce v IFLA v roce 2010 významně přispělo svým grantem v rámci programu Knihovna 21. století Ministerstvo kultury ČR. Ve značné míře se na umožnění této oblasti mezinárodní knihovnické spolupráce podílejí i domovské instituce jednotlivých kolegyní, Knihovna Jiřího Mahena v Brně a Národní knihovna ČR. Obě kolegyně se v srpnu zúčastnily Světového knihovnického a informačního kongresu – 76. generální konference a shromáždění IFLA ve dnech 10. – 15. srpna 2010 v Göteborgu (ve Švédsku).

V dubnu 2011 se mělo pravidelné tzv. meziroční zasedání stálého výboru Sekce IFLA pro veřejné knihovny uskutečnit v Brně. Program byl plně připraven, avšak v důsledku zastavení leteckého provozu nad podstatnou částí Evropy (v reakci na šíření mraků popela z islandské sopky) se účastníci (kromě jednoho) nemohli dostavit. Nicméně, stálý výbor se rozhodl umístit své zasedání v dubnu 2011 opět do Brna – což bude mimořádná příležitost pro prezentaci českého knihovnictví pro významné činitele mezinárodní knihovnické obce.

Členky uvedených orgánů IFLA uplatňují poznatky z jednání a svých knihovnických cest vůbec rovněž ve své přednáškové činnosti. Působení v IFLA umožňuje stálý a živý kontakt s profesním vývojem v globálním měřítku, a to nejen z hlediska jednotlivých oblastí úzce odborné činnosti, ale neméně i z hlediska jeho širších společenských souvislostí.

Závěr roku 2010 byl poznamenán přípravou delegování zástupce SKIP do některého z orgánů IFLA (v souvislosti s naznačeným ukončením druhého funkčního období kol. J. Pospíšilové).

1.2. Činnost v rámci EBLIDA

Evropská kancelář knihovnických, informačních a dokumentačních sdružení (EBLIDA) představuje platformu, jejímž prostřednictvím knihovnická a informační obec uplatňuje zájmy své profese i svých klientů na evropské (evropskounijní) scéně. SKIP využíval zvláštní podmínky členství poskytnuté EBLIDA na první tři léta (členský příspěvek ve výši 200 EUR v letech 2010-2012, poté v plné výši – na úrovni asi 1400 EUR). Předseda Komise SKIP pro zahraniční styky kol. Matušík se zúčastnil 18. zasedání Rady EBLIDA a související konference na téma „Zrušit bariéry: úloha knihoven ve vývoji Evropy“ ve dnech 6. – 7. května 2010 v Helsinkách. I když zdroje SKIP neumožňují aktivní zapojení do práce některé z odborných skupin v plném rozsahu (tj. účastnit se ročně několika zasedání v různých zemích), přece jen příležitost zúčastnit se zasedání Skupiny odborníků pro informační právo vytvořila základ pro přístup do průběžných dálkových kontaktů a účast na virtuální spolupráci a konzultacích.

1.3 Činnost v CERTIDoc

SKIP v roce 2010 nadále působil v konsorciu [CERTIDoc – Evropském programu certifikace kompetencí v oboru knihovnických a informačních služeb](#). (Více viz zpráva Komise pro vzdělávání.)

2. Spolupráce se zahraničními knihovnickými spolky

2.1. Francie

Klíčovým momentem vzájemné spolupráce v roce 2010 byla [studijní cesta skupiny 44 knihovnic a knihovníků do knihoven v severovýchodní Francii](#). Ve dnech 27. – 30. října skupina navštívila celkem 10 knihoven, resp. jejich poboček v šesti větších i středních městech v oblastech Ardenne - Champagne, zájemci se také v Remeši setkali se členy regionálního vedení ABF. Francouzské kolegyně a kolegové připravili hostům z Česka zajímavý program a velmi přátelské přijetí. (Viz také část 8.2.)

2.2. Rakousko

V květnu 2010 se na pozvání Svazu veřejných knihoven Rakouska (Büchereiverband Österreichs - BVÖ) zúčastnili kol. V. Richter, L. Kurka a Z. Matušík [Mezinárodního knihovnického kongresu ve Vídni](#), který se konal pod mottem Utvářet budoucnost - šance pro knihovny.

V červnu se jednatel Svazu veřejných knihoven Rakouska – a zároveň prezident EBLIDA – G. Leitner zúčastnil valné hromady SKIP a související konference „Knihovny a rock'n'roll : knihovny - média – komunikace“, na které s velkým úspěchem vystoupil o marketingu rakouských veřejných knihoven, zvláště v souvislosti s akcí Rakousko čte – sejdeme se v knihovně.

Na základě dohody se Sdružením rakouských knihovnic a knihovníků (Vereinigung österreichischer Bibliothekarinnen und Bibliothekare – VÖB) se v říjnu uskutečnil týdenní [studijní pobyt kolegyně G. Filipové](#) (region Moravskoslezský a Olomoucký kraj)

v Dolnorakouské zemské knihovně v St. Pölten (Niederösterreichische Landesbibliothek, St. Pölten, v Univerzitní knihovně Vídeň – Hlavní knihovně (Universitätsbibliothek Wien - Hauptbibliothek) a ve Vídeňské knihovně na radnici (Wienbibliothek im Rathaus).

Na základě dohody se Svazem veřejných knihoven Rakouska (Büchereiverband Österreichs - BVÖ) se rovněž v říjnu, během Týdne rakouských knihoven – akce Rakousko čte uskutečnil [studijní pobyt kol. H. Šimonové](#) (region Velká Morava) ve Vídni, zejména ve Veřejných knihovnách Vídeň (Büchereien Wien).

2.3. Slovensko

Vztahy tradičně dobré spolupráce pokračovaly, především ve formě průběžného vzájemného informování o aktuálních problémech působení knihoven i činnosti knihovnických organizací, jakož i ve formě setkání na knihovnických akcích v našich zemích i v zahraničí. Zástupkyně slovenských profesních organizací se zúčastnily valné hromady SKIP a souvisejících konferencí – „Knihovny a rock’n’roll : knihovny - média – komunikace“ konference „Digitalizace aneb Konec oslích uší“.

3. Partnerské vztahy s profesními spolky, resp. knihovnami v zahraničí na úrovni regionů

Právě v mezinárodní spolupráci na úrovni regionů spočívá podstatná váha jejího významu. Následující přehled je bohužel neúplný – některé regiony podklady pro zprávu nedodaly nebo dodaly jen v kusé podobě. Soustředí se na vlastní svazovou činnost. Zajímavé informace o mezinárodní spolupráci knihoven (jež jsou kolektivními členkami SKIP) jsou uvedeny ve zprávách vystavených na webu SKIP¹.

3.1. Mezinárodní spolupráce v regionu Praha

Členky SKIP se ve velkém počtu zúčastnily zájezdu do francouzských knihoven. Pražské knihovnice se významně podílejí na práci Frankofonního klubu SKIP.

3.2. Mezinárodní spolupráce v regionu Střední Čechy

Kolegyně aktivně působí ve Frankofonním klubu SKIP. Čtyři členky SKIP se zúčastnily zájezdu do francouzských knihoven (kde rovněž vystoupil moment družebních vztahů mezi městy Kutná Hora a Remeš).

3.3. Mezinárodní spolupráce v regionu Jižní Čechy

Mezinárodní aktivity jihočeské regionální organizace SKIP jsou tradiční. Bohužel, ani za rok 2010 region nedodal podklady. Zájezdu do francouzských knihoven se zúčastnilo 5 členek regionální organizace.

3.4. Mezinárodní spolupráce v regionu Plzeň

Na rozvoji mezinárodní knihovnické spolupráce se největší měrou podílejí odborná pracoviště oddělení zahraničních knihoven SVK PK v Plzni - Rakouská, Německá a Anglická

¹ Pokud byly zprávy o mezinárodních aktivitách regionální organizace, příp. i knihoven v kraji podány v podobě dokumentu, jsou vystaveny na stránce <http://www.skipcr.cz/co-je-skip/mezinarodni-spoluprace/zpravy-z-regionu>.

knihovna. Součástí OZK je Galerie Evropského domu, kde se koná řada kulturně výchovných pořadů, zaměřených na prezentaci evropských národních kultur a propagaci zahraniční literatury. Velmi aktivně se do organizace akcí zapojuje zejména Rakouské kulturní fórum a Goethe-Institut Praha a Centrum Bavaria Bohemia v Schönsee

3.5. Mezinárodní spolupráce v regionu Karlovy Vary

Městská knihovna Cheb spolupracuje s knihovnou v bavorském městě Waldsassen im Fichtelgebirge. Knihovny pořádají vzájemné návštěvy knihovníků a dětských čtenářů.

3.6. Mezinárodní spolupráce v regionu Liberec

Těžiště velmi rozvinuté mezinárodní činnosti krajské knihovny a dalších knihoven Libereckého kraje spočívá v rámci akcí Euroregionu Nisa-Nysa-Neisse, která se realizuje zejména prostřednictvím EUREX „Knihovny“ – pracovní skupiny českých, polských a německých knihoven – se zástupci KVK v Liberci, Městská knihovna Česká Lípa, Městská knihovna Jablonec nad Nisou, Městská knihovna v Rumburku, knihovna A. Marka v Turnově Jeleniogórskie Centrum Informacji i Edukacji Regionalnej - Książnica Karkonoska Jelenia Góra, Christian-Weise Bibliothek Zittau, Kultur- und Weiterbildungsgesellschaft Löbau.

Ze společných aktivit se uvádějí lednová výstava „Krakonoš - Rübezahl – Rzeziór“, předání cen dětem „Krakonoš v knihovně“ v soutěži pořádané polskou stranou, červnové setkání euroregionálních autorů na téma „Budoucnost potřebuje minulost“ - Lidové zvyky v Euroregionu (plánuje se vydání knihy pro děti).

Rozvíjí se vzájemná spolupráce mezi knihovnami partnerských měst v Česku a Polsku - Městská knihovna v České Lípě a Miejska Biblioteka Publiczna im. Cypriana Kamila Norwida w Bolesławcu a Knihovna Antonína Marka Turnov a Miejska Biblioteka Publiczna w Jaworze (včetně účasti polských dětí na noci s Andersenem v Turnově).

Ve spolupráci s Libereckou občanskou společností: Grundtvig : Živá knihovna se uskutečňuje mezinárodní projekt „Books 21“ orientovaný na výměnu zkušeností a metod interkulturního vzdělávání a využití různých informačních a komunikačních nástrojů (vedle Česka se účastní Polsko, Německo, Španělsko a Řecko), který bude pokračovat v roce 2011.

Krajská vědecká knihovna pokračuje ve spolupráci s organizacemi zabývajícími se integrací cizinců v pořádání kursu češtiny pro cizince.

Na rozvoji mezinárodní knihovnické spolupráce se Krajská vědecká knihovna rovněž podílí cestou spolupráce s Goethe-Institutem Praha, British Council a Österreichisches Kulturforum Praha.

Bližší údaje – viz ve [zvláštní zprávě na webu SKIP](#).

3.8. Mezinárodní spolupráce v regionu Východní Čechy

Mezinárodní aktivity regionální organizace SKIP Východní Čechy jsou tradiční. Bohužel, za rok 2010 region nedodal podklady.

3.9. Mezinárodní spolupráce v regionu Velká Morava

Stálý mezinárodní rozměr má činnost kolegyň z dětského oddělení Knihovny B. B. Buchlovana v Uherském Hradišti při pořádání již tradiční Noci s Andersenem, jíž se účastní také zahraniční knihovny.

Předsedkyně regionálního výboru kol. L. Nivnická se jako členka Stálého výboru Sekce IFLA pro veřejné knihovny zúčastnila v srpnu Světového knihovnického a informačního kongresu v Göteborgu; se svými poznatky ze svého působení v IFLA seznamuje kolegyně a kolegy na přednáškách (viz 1.1.).

3.10. Mezinárodní spolupráce v regionu Moravskoslezského a Olomouckého kraje

V regionu Moravskoslezského a Olomouckého kraje se tradičně rozvíjejí bohaté mezinárodní aktivity, v první řadě jde o přeshraniční spolupráci s polskými knihovníky na Těšínsku a Karvínsku, jakož i v Českém Slezsku; mezinárodní aktivity kolegyně a kolegů se ovšem neomezují jen na uvedený směr, ale zaměřily i na Slovensko. Vyzdvihnout třeba také schopnost kolegyně využít grantů, a to i evropských.

Příslověčně výborné jsou mezinárodní aktivity knihoven Městská knihovna Český Těšín a Biblioteka Miejska w Cieszynie, v roce 2010 financované z Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci projektu Čtení sblížuje národy (3. mezinárodní festival „Čtení nad Olzou“, společné akce na podporu čtení dětská, mj. společná Noc s Andersenem, dvě společné konference pro knihovníky z regionu Těšínsko Slezsko - Śląsk Cieszyński aj.).

Z řady dalších aktivit třeba uvést tradiční mezinárodní dětskou literární soutěž knihoven tří zemí (Książnica Beskidzka w Bielsku-Białej, Polsko; Krajská knižnica v Žilině, Slovensko, a Městská knihovna Frýdek - Místek, Česko) a účast Městské knihovny Frýdek – Místek na festivalu Bielski Festival Kultury Czeskiej uspořádaném knihovnou v Bielsku-Białej.

Dále je třeba zmínit spolupráci Knihovny Vincence Priessnitze v Jeseníku a Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna im. Wł. Broniewskiego w Nysie (6. ročník oblíbené akce „Koloběžka“ českých a polských dětí i knihovníků, vzájemné návštěvy u příležitosti 5. výročí spolupráce spojené s výstavami a říjnovým Dnem knihovníků).

Spolupráci knihoven Regionální knihovna Karviná a Miejska Biblioteka Publiczna w Jastrzębiu-Zdroju (projekt „Grafika bez hranic“ – společná práce českých a polských dětí s následnou výstavou, projekt „Setkávání seniorů - moudré a radostné“ financovaný z fondu mikroprojektu Euroregionu Těšínské Slezsko - Śląsk Cieszyński včetně připravovaného vydání brožury „Pověsti Těšínska“ v české a polské verzi, přednášková řada).

Spolupráci knihoven Regionální knihovna Karviná a Oravská knižnica Antona Habovštiaka Dolný Kubín (projekt spolufinancovaný z EU „Darujme si kúsok historických tradícií“ zahrnující veřejné čtení, pobytový tábor pro čtenáře a knihovnice na Slovensku).

Regionální knihovna Karviná uspořádala též další výstavu a setkání dětí s polským autorem knih pro nejmenší čtenáře.

Knihovna města Olomouce zahájila spolupráci s finskou Tamperskou městskou knihovnou - Pirkanmaaskou provinční knihovnou v Tampere (Tampereen kaupunginkirjasto - Pirkanmaan maakuntakirjasto).

Knihovna Univerzity Palackého Olomouc je aktivní členkou Evropského sdružení vědeckých knihoven, podílí se zejména na akcích v oblasti knihovní architektury.

Vědecká knihovna v Olomouci navázala smluvní spolupráci s knihovnou Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smolki w Opolu, dlouhodobě spolupracuje s Goethe-Institutem Praha (včetně provozu německé knihovny).

Knihovna Petra Bezruče v Opavě spolupracuje s knihovnou Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Ryszarda Kincla w Raciborzu. V průběhu roku 2010 společně realizovaly projekt „Meandry umění v česko-polském pohraničí“, ve kterém se opavští a polští čtenáři a knihovníci v šesti akcích vždy v Opavě i v Ratiboři seznámili s poezií, literaturou, památkami, hudbou a architekturou na obou stranách hranice.

Knihovna města Ostravy realizovala v roce 2010 se zahraničními partnery 2 projekty – s Krajskou knihnicou Žilina zahájila projekt zaměřený na práci s dětským čtenářem a literaturou pro děti a tříletý projekt „Informace bez hranic“ s knihovnami v Žilinském samosprávném kraji (Žilina, Martin, Čadca, Liptovský Mikuláš a Dolný Kubín) zaměřený na budování informační společnosti prostřednictvím propojení knihovnických informačních systémů (v rámci Operačního programu Slovenská republika - Česká republika 2007-2013 podporovaného z Evropského fondu regionálního rozvoje).

Městská knihovna Šumperk ve spolupráci s knihovnou Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna im. Wł. Broniewskiego w Nysie mj. uspořádala u příležitosti týdnů knihoven v obou zemích putovní výstavu „Moje kniha - Moja książka“, přičemž květnové vernisáže a souvisejícího celodenního programu v Nyse se zúčastnilo 35 dětí z řad oceněných dětských autorů na české straně.

Další údaje – viz ve [zvláštní zprávě na webu SKIP](#)

4. Spolupráce se zahraničními kulturními institucemi

4.1. Spolupráce s Goethe-Institutem (Goethe-Institut Prag)

Tradiční spolupráce s Goethe-Institutem (GI) Praha má trvale profesní náplň na vysoké úrovni. Jejím těžištěm v roce 2010 představoval celodenní seminář [Knihovny v Evropě - aktuální výzvy a jak na ně](#) s významnou činitelkou německé i mezinárodní knihovnické scény Barbarou Lison, který se uskutečnil 29. dubna.

4.2. Spolupráce s Francouzským institutem (Institut français de Prague)

Tradiční velice dobrá spolupráce s Francouzským institutem se reálně rozvíjí po linii Frankofonního klubu, jehož činnost Francouzský institut aktivně podporuje. O kulturních aktivitách Francouzského institutu v Praze jsou členové SKIP pravidelně informováni. V roce 2010 tam došlo k výměně pracovníků zodpovědných za mediátéku a práci s knihou. Na místo paní Iny Pouant nastoupil pan Frédéric Boudineau.

5. Frankofonní klub SKIP

O činnosti Frankofonního klubu viz [samostatná zpráva](#).

6. WWW stránky SKIP o mezinárodní spolupráci

V roce 2010 pokračovala publikační činnost na [blogu Aktuality ze světa](#), a to díky aktivnímu přístupu členky Komise pro zahraniční styky a redaktorky jejích webových stránek, kol. Lindy Jansové. Žádoucí by ovšem byl aktivní podíl dalších členek a členů SKIP. Na stránkách mezinárodní spolupráce se vystavují zprávy účastníků cest do zahraničí (resp. odkazy na ně) i přehledy o práci regionálních organizací s mezinárodním aspektem.

7. Podpora činnosti centra

Průběžnou součástí práce Komise je podpora komunikace a korespondence předsedy, příp. dalších představitelů SKIP se zahraničím, zejména zpracováním konceptů a překladů dopisů, ale i dalších materiálů (informací).

8. Práce Komise SKIP pro zahraniční styky

8.1. Vnitřní fungování Komise

Komise v roce 2009 pracovala v již zavedeném režimu – především v pracovní skupině (předsednictvu) v Praze, spíš v omezené míře pak v plénu, jež se sešlo 4. února 2010. Přítomní se podělili o zkušenosti z aktivit v regionech a zvláště o poznatky ze zájezdu do dánských a švédských knihoven v říjnu 2009.

Dodané zprávy členů ze zahraničních cest jsou vystavovány na webu SKIP.

8.2. Studijní knihovnická cesta do francouzských knihoven

Na základě pozitivní zkušenosti ze studijních knihovnických cest do nizozemských, dánských a švédských knihoven v roce 2008 a 2009 PVV SKIP rozhodl o uspořádání [studijní cesty do francouzských knihoven](#) (konkrétně v oblasti Ardenne – Champagne), který se také za aktivního přispění Spolku knihovníků Francie (ABF) realizoval ve dnech 27. – 31. října 2010 (Médiathèque - André Malraux ve Štrasburku – Bibliothéque Multimédia Intercommunale Épinal-Golbey v Épinalu - Médiathèque de l'Agglomération Troyenne v Troyes - Médiathèque Daniel Rondeau v Épernay – mediatéky v Remeši [Médiathèque Jean Falala - La médiathèque Croix-Rouge - Bibliothéque d'étude et du patrimoine] a Bibliothéque universitaire Robert de Sorbon, Section Droit-Lettres tamtéž – a mediatéky v Metách [Médiathèque Jean Macé ve čtvrti Borny a Médiathèque du Pontiffroy]). Jak uvedeno výše, členky a členové orgánů SKIP se v Remeši setkali se členy regionálního vedení ABF. Třeba zaznamenat, že účastníci studijní cesty se ve Francii setkali s kolegy s přátelským, konkrétně motivovaným vztahem k Česku. Zájezdu se zúčastnili 4 knihovníci a 40 knihovnic, kteří jej – po obsahové stránce – hodnotili pozitivně; z hlediska „infrastruktury“ (ubytování) tato cesta vyšla spíše spartánsky.

Na základě další dobré zkušenosti bylo rozhodnuto v roce 2011 uspořádat studijní cestu do knihoven ve Švýcarsku.

V Praze dne 22. února 2011.

Komise SKIP pro zahraniční styky